

ԵՂԻՅԷ ՏԷՐ ԲԱԼԵՍՏԱՆԻՐԱՆ ԲԱԶԳԱՍՏՐԱՆՑՑ.

ՔՆԱՐ-ՄՈՒԶԱՅԻ

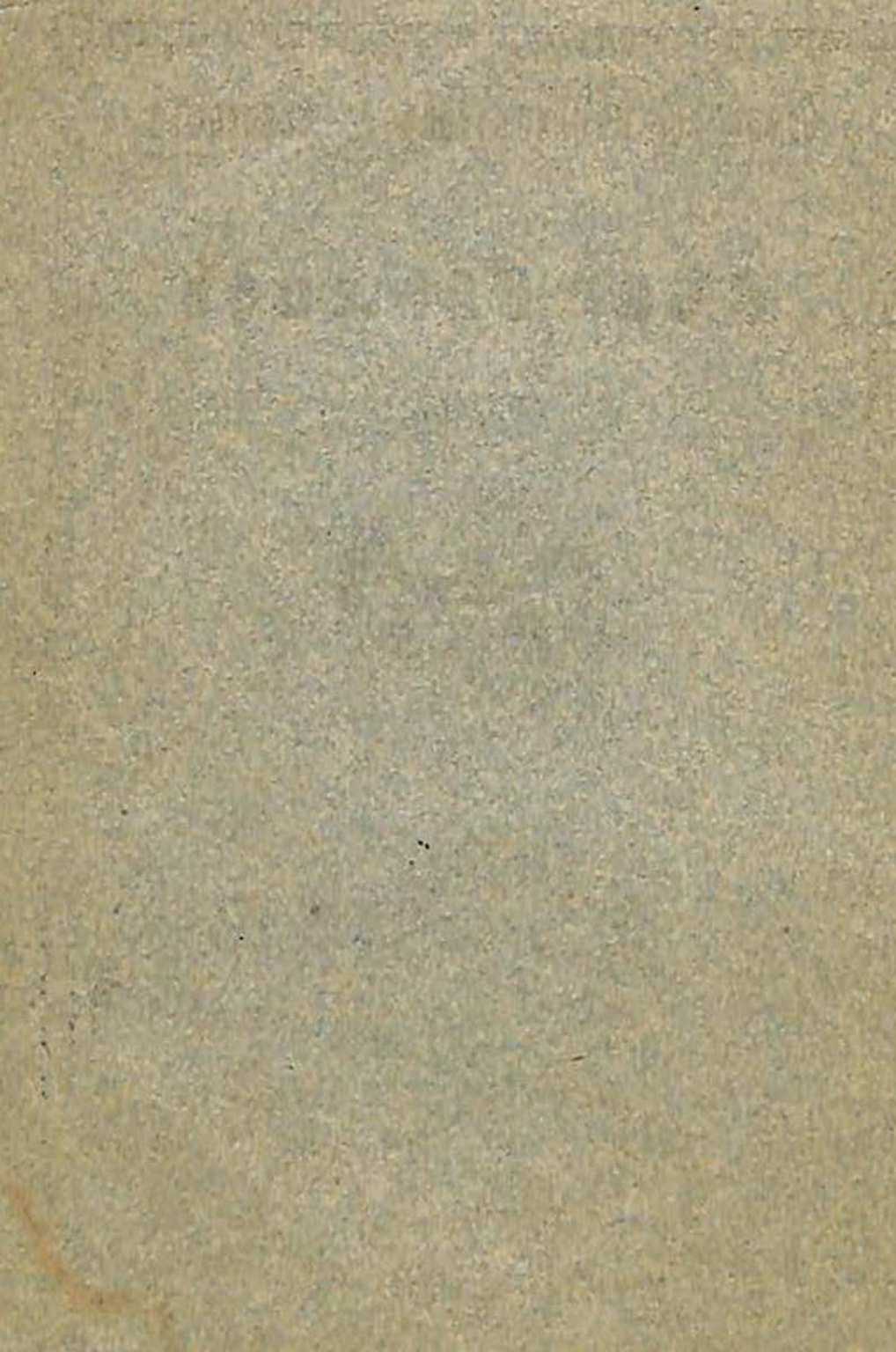
(Փորձեր)

Թ Ի Յ Լ Ի Ս

Тип. Груз. Изд. Тов. | *Sapir's* Վրաց Հրատ. ԲՆԿ.

1900

ԵՂԻՅԷ ՏԷՐ ԱՂԷՔՍԱՆԳՐԵԱՆ ԲԱՂԳԵՍԱՐԵԱՆՔ.

ՔՆԱՐ-ՄՈՒԶԱՅԻ

(Փորձեր)

564
1301

ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐԱՆ
ՍՈՒՅՑԱՆՆԵՐԻ
"ՔՆԱՐ-ՄՈՒՅԻ"

Թ Ի Յ Լ Ի Ս

Тип. Груз. Изд. Тов. } Сахаран վրայ Հրատ. ԸՆԿ.

1900

Дозвол. Ценз. г. Тифлисъ, 24 септември 1899 г.

ՔՆԱՐ-ՄՈՒՋԱՅԻ

Շատ են երգել ուրիշները,
Սիրոյ ուրախ վառ գարուն.
Վիճակել չէ ինձ իմ բաղբը,
Երգել սիրոյ վառ գարուն...

Ե. Բ.

ՆՈՒԷՐ ՍՐ. N-ին.

Ես միշտ կուզէի, որ քո երգերում,
Միշտ երգուեր սիրոյս, տխուր երգերը.
Եւ քո թաւշապատ, կարմիր շուրթերը,
Աղօթեր Վէհին, սիրոյ սաղմոսներ...

Ես միշտ կուզէի, որ քո շրթունքներ,
Արտասանէին, սուրբ սիրոյ խօսքեր.
Եւ քո կեանք եռող, բոցոտուած սիրտը,
Անշէջ վառ պահէր, անարատ սէրը...

ՄԵՂՄ..., ՅԸՏ ՄԵՂՄ ՀՆՉՈՒԵՑԻՆ.

Մատաղ սրտիս դառն վշաերը,
 Կրկին անգամ նորոգուեցին.
 Եւ այս անկեղծ սիրոյ խօսքեր,
 Սեղմ..., շատ մեղմ, հնչուեցին...

«Սէր շնչեցիր, դու իմ սրտում
 Եւ կեանք տուիր ինձ նորից,
 Ինչպէս վարդը գարնան ցողում,
 Կեանք է առնում արևելքից.

Բոյսի նման անսպատում,
 Պիտ թուռմէի յաւիտեան.
 Թէ որ շուտով սիրոյ սաղմեր,
 Կեանք չ'տային իմ սրտին...»

Ապրել եմ ուզում.

Գալիս է գարուն, զարգարում դաշտեր,
 Ծաղկանց բուրմունքով, երկիրը լցնում.

Գառնում են մեզ մօտ, թռչնոց երամներ,
Եւ ծլվլոցով, բոյներ են հիւսում.

—

Նոքա երգում են. բայց թնչ են երգում,
Արդե՞ք, սուգ ու լաց, թէ ուրախութիւն.
Կան, այն նրանցից, ուրախ են երգում,
Կան և նրանցից, սև օրեր երգող...

—

Ես էլ սրանց հետ, երգում եմ սև օրս,
Որպէսզի մի քիչ, հանգիստ տամ սրտիս.
Թողած հողի տակ, սիրոյ հրեշտակիս,
Այս դառն աշխարհում, ապրել եմ ուզում.

—

Եւ ես սիրեցի.

—

Եւ ես սիրեցի, հրավառ աչեր,
Կենսատու լուսով կենարար հոտով.

Եւ ես պաշտեցի, կարմիր շրթունքներ,
Եղեմեան դրախտի, անուշ բուրմունքով.

ԱՐՏՅՈՒՆՔՆԵՐ.

Երբ տեսնում եմ փայլուն արև
Գարնան ուրախ զլարթ օրեր,
Կանաչ դաշտեր բիւր ծաղիկներ,
Շքեղ սիրուն զարդարուած,
Երբ լսում եմ մօտ ձորակի
Պաղ աղբիւրի կարկաչիւն,
Եւ սրանց հետ հովիւների
Սրնգի անուշ մեղեդին,
Այդ ամէնից ես հիացած,
Ծառի շաքում լուռ նստում եմ,
Եւ տոչորուած զգացմունքով,
Ցնորքներ եմ մտածում...

Թէ ինչպէս ես փայփայում եմ
 Իմ սիրելոյս փաղաքում.
 Եւ զմայլուած նրան նայում,
 Այդ ցնորքովն յագենում.
 Բայց երբ յանկարծ ուշքի գալով,
 Տեսնում եմ ես միայնակ,
 Նոյն հոգսերով բեռնաւորուած,
 Ար լինում է աշխարհում,
 Այն ժամանակ անիծում եմ
 Սէ և կապոյտ իմ ծնունդ...
 Երազ դարցած իմ յոյսերին,
 Յետևում են «արտցունքներ...»

«Ք Ե Զ».

—

Այժմ կեանքիդ, ուրախ օրեր,
 Քեզ ժպտում են, անդադար.

Երջանկուլթեան, ուրախ ժամեր,
 Միշտ անցնում են, անդադար.
 Ցանկանում եմ, մինչև 'ի մահ,
 Գարուն ժպտայ, քեզ ուրախ.
 Եւ մաղթում եմ, քեզ հրեշտակիս,
 Սէր յաւիտեան և անխախտ.
 Ընծայում եմ քեզ իմ կողմից,
 Իբր յիշատակ այս տողեր,
 Որ դու լիշես, մի ժամանակ,
 Թշառ դժբաղդ քո Ե—իդ...

ԵՒ ԵՍ, ՀԵՒՆՑՈՒՄ ԷՒ.

Եւ ես, հաւատում էի...
 Քո տուած երգմանդ, և խոստումներիդ.
 Եւ ես, հաւատում էի...
 Քո ինձ նուիրած, բիւր համբոյրներիդ...

Ոտքերդ ընկած, ահա,
 Սէր եմ աղերսում, սիրել խօստանում,
 Ի՛նչ ես ծիծաղում, —ասա՛,
 Մի՛թէ չես զգում, որ սիրտս ես մաշում...

ԹՈՂ, ԿՈՉԵՆ, ԺԱՌԱՅԻՐ ԳՈՒ.

Թող քեզ կոչեն խելագար,
 Թող քեզ կոչեն խելկատակ,
 Թող քեզ ծաղրէ կոյր անբոխ,
 Թող քեզ անէ ոտնակոխ,
 Իսկ ծառայիր գաղափարիդ
 Իսկ մունջ դնա քո ճամբար.
 Վաղ թէ ուշ մի օր արև կենարար,
 Կ'կենդանաց'իւ և քարէ սրտեր...

Ն Ո Ւ Է Ր ընկերներիս:

Երբ մի անգամ պարտիզում,
 Ես ման եկայ մալիս ամսում,
 Այնտեղ տեսայ ես վարդենուն,
 Բացուած փարթամ կոկոններով.
 Շատ զննեցի ես այդ վարդին,
 Հոտոտեցի և հիացայ,
 Կարմիր վարդը գեղածիծաղ,
 Հանդարտ ասաց այս խօսքեր.
 «Շատ մի նայիր կարմիր գոյնիս
 Եւ մի լիանար հոտովս,
 Որովհետեւ, գոքա երբէք,
 Ինձ չեն անում երջանիկ...
 Կ'գայ ձմեռ և իմ օրեր
 Կ'սեւանայ կ'չքանայ,
 Եւ իմ գլխին բուք բորաններ
 Քանի՞ անգամ կ'բռնանայ...

Ահա այսպէս ես անբաղխտ եմ.
 Բայց միք կարծիլ, ով դուք մարդիք
 Որ կարմրութեամբ անուշ հոտով
 Երջանկութիւն կ'լինի...

*
 * *
 —

Ծառոց հովերում շրջելով մենակ,
 Այն քեզ եմ յիշում երկնային հրեշտակ,
 Կարօտում եմ քեզ, ես այդ վայրկեանում
 Ինչպէս բլբուլը չորացած վարդին...

Կենդանի մեռած եմ այն քեզի համար,
 Ճնշում է հոգիս քեզ չ'տեսնելով,
 Էակ արժանի իմ հոգոյս հատոր,
 Այն բոպէ անգամ, ես չունիմ դադար...

Ազատիր խնդրեմ, ինձ այս ցաւերից,
 Սիրոյ կապանքները չ'ճնշեն սիրտս.

Կամ թէ չէ գոնէ տուր ինձ քո ձեռովդ
Թոյնի բաժակը... ինձ, այդ է մնացել...

Կ Ա Ր Չ Ո Ի Մ Ե Ն...

Քնար առած իմ ձեռը,
Ես երգում եմ անդատար,
Եւ իմ տխուր բիւր երգերը,
Անհետ կորչում են դէպ հեռուն...

ՀԱՅՐԱ ՄԻՃՏ ԻՆՉ ԷՐ ԱՍՈՒՄ ՄԱՆՈՒԿ ԺԱՄԱՆԿՍ.

Երբ որ մանկական փոքր հասակում
Տեսնում էի ես շատերին տխուր,
Զարմանում էի թէ ինչու նրանք էլ,
Ինձպէս չեն ուրախ և միշտ խնդադէմ:

Շատ անգամ խաղից ես մեր տուն գալով:
Պատմում էի հօրս իմ տեսած բաներ.

Թէ ինչպէս մէկին ուրախ եմ տեսնում,
Բայց մի քանիսին տխուր ու տրտում:

—
Հայրս միշտ ահա այսքանն էր ասում.
«Միթէ կարծում ես զաւակ աննման,
Թէ բոլորն էլ քեզ պէս խափուսիկ խաղով,
Պիտի լիանան, հրճուին, զւարճանան:

—
Նոցա մեծ մասը, իրենց սրտերում,
Ունեն շատ վշտեր, որոնք չեն թողնում,
Քեզպէս միշտ ուրախ, խաղան թռչկոտան,
Եւ վազէն այնտեղ, ուր որ կամենան:

—
Երբ կ'մեծանաս և հասակ կառնես
Դու էլ նրանց պէս կ'ունենաս վշտեր...
Կ'գայ ժամանակ դու էլ միշտ տխուր
Անթիւ հոքսերով բեռնուած կ'լինիս...

—
Բայց այժմ քանի դեռ դու մանուկ ես
Գնա՛, և խաղա, ընկերներիդ հետ

Կ'գայ այն օրը և դու կիմանաս
 Ինչ է վիշտ ու ցաւ հոքսեր և տանջանք...»

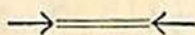
Մոռանում էի իսկոյն ամեն ինչ,
 Եւ կրկին վազում գէպի ընկերներ.
 Ի բոլոր սրտէ ուրախ և զվարթ,
 Նորից սկսում առօրեայ խաղեր...

Իսկ այժմ ահա, չորս կողմս մռայլ,
 Էլ չէ փլփլում, մայիսուան արև...
 Վշտերս շատ է ինձ միխիթարել,
 Ձեն կարող նոյն իսկ, թեւաւորք անթև:

Ախ՛, քանի անգամ, ձեզ ոսկի ժամեր
 Միշտ երանում եմ և պիտ երանեմ,
 Քանի կրկնակի բարցւում են վշտեր,
 Եւ միշտ նորոգում իմ անբոյժ վերքեր...

Ափսոս քեզ քաղցրիկ, մանկութեան օրեր
 Դուք շատ ունէիք, բերկրութեան ժամեր.

Երանի նորից դուք յետ դառնալիք
Եւ ինձ թշուախս, նոր կեանք շնչէիք...

ՆՈՅՆՆ Է ԲՈԼՈՐԸ. ՄԻՆՑՆ,
ՄԵՆՔ ՆՈՅՆԸ ԶԵՆՔ.

I

Յիշում ես արդեօք, այս նեղ ծառուղին,
Վկայէ նա մեր, անցրած ժամերին.
Յիշում ես աս՛, թէ ինչպէս գեղ էր,
Եւ թէ լուսինը, ինչպէս փայլում էր.
Լուսինը պայծառ, փայլում փլփլում,
Երկիրն էլ յոգնած, քնած խրաւրմփում.
Մենք էինք միայն, զգացուած խօսում,
Մեր սիրոյ երգում, կրկնում ու կրկնում...
Յիշումես նաև, ինչպէս ծառերը,
Միմեանց մէջ հանդարդ քչփչում էին.

Եւ իրանց մեղմիկ հանդարտիկ երգով,
 Քաղցր շրջիւնով, հովհարում էին...
 Թռուցիկ հանդարդ, զովարար հովը,
 Սուլում էր հանգիստ, ծածանում արտը.
 Նա քո շրթունքից, կամաց քաղում էր,
 Սիրոյ, հրճանքի, կիզիչ համբորներ...
 Այստեղ գետնի տակ', փոքրիկ ծղրիգը,
 Երկար ցըտցըտում, իւր երգնէր երգում.
 Այնտեղ գիշերուայ, բուն ու բուէճը,
 Ահա՛, այս օրուայ, սուգն էին երգում...
 Այստեղ այս մօտիկ, փոքրիկ առուակը,
 Հանգիստ հոսում էր, խաղում եզերքով.
 Նա մեզ ասում էր, որ մի օր ինքը,
 Պիտի ողողուի, մեր արցունքներով...
 Յիշում ես արդեօք, որ մի աստղ ընկաւ,
 Մենք յանկարծ միմեանց, երես նայեցինք.
 Կարծես այդ աստղը, մեզ լիշեցրաւ,
 Փշոտ աշխարհի, սին', ունայն, մեր կեանք.

Ահա այս տեսակ, շատ երեկոներ,
 Մենք անցրել ենք, ուրախ երջանիկ.
 Սէր էինք շնչում, և սիրոյ սաղմեր,
 Բոյն էին դնում, ձգում արմատներ...

II

Այժմ անփոփոխ, նոյնն է ծառուղին,
 Եւ երկնի վրայ, նոյն փայլուն լուսին.
 Բայց նա մեզ համար, այնպէս չէ փայլում,
 Առաջուայ նման մեզ զմայլեցնում...
 Ծառերն էլ նոյնն են, բայց նրանց տեսքը,
 Մեզ չէ գրաւում, այնպէս էլ գեղ չէ.
 Մեր այն հրավառ սուրբ սիրոյ խօսքը,
 Սառել ու ցնդուել, անհետ կորել է...
 Փչում է նոյնպէս, նոյն այն մեղմ հովը,
 Կամացուկ սուլում, առաջուայ երգը.
 Բայց քո շրթունքից, սիրոյ համբույրներ,
 Էլ չէ փախցնում, ոգէպ արուած սիրտը...
 Այստեղ գետնի տակ, ուրախ ծննդը,

ՅՈՒՆՊԱՆՆԻ Գ. ՄԱՐԱՆ

Ձէ զվարճացնում, իւր ցըտցըտոցով.
Իսկ բուն բուէճը, իրենց գուժկանով,
Ձեն սարսեցնում, նոքա իմ սիրտը...
Երկինքը պարզ է, աստղերը փայլում,
Աստղերը էլի, լանկարծ ընկնում են
Մենք անցեալի պէս, միմեանց չենք
նայում,
Ընկած աստղովն՝ էլ, չենք տարակուսում,
Առուակը խաղում, լուսնի շիթերով,
Հանդարտ հոսում է, էլի նոյն շաւղով.
Անցածը կրկին մեզ լիջեցնելով,
Տանում է իւր հետ, աղի արացոյնքներ...
Նոյնն եմ և ահա, առաջըդ կանգնած,
Գու էլ խօ նոյնն ես, առաջս կանգնած.
Որքան էլ անթիւ փայլին լուսնեակներ,
Ձեն կարող դարձնել, նօրից այն օրեր...
Ամէն ինչ նոյնն է, բայց մենք, նոյնը չենք,
Հէնց այդ է պատճառը, տարակոյս չկայ,

Որ մեզ բնութեան, հրաշագեղ տարերք,
Ձեն զմայլեցնում, կեանքի կայծ չ'կայ...

ՆԱ. ՄԻ ՈՒՐԻՇ, ՀՈԳՍ ԷԼ ՋԳԱՅ.

Մանկիկն անմեղ, դառն լալիս է,
Նա չ'գիտէ, ուրիշ հոգսեր.
Լացի պատճառը, միայն կաթն է,
Եւ մօր քաղցրիկ չաղ ստինքներ:
Անցաւ մի վայրկեան, էլի սկսեց,
Իւր աղիողորմ, դառը լաց ու կոծ.
Արդեօք նա ինչե՞ց, էլի սկսեց.
Նա՛, մի ուրիշ, հոքս էլ զգաց...

Երբ մի անգամ, սիրոյ չաստուածուհին
ինձ երևաց,
Եւ սիրալիր, ուրախ յոյսերով ինձ
գրաւեց,

Այն օրուանից, ես երգուեցի լինել նրան
 երկրպագուն,
 Չ'իմնայել, կեանքս անգամ, որ դեռ նոր է,
 և տոկուն...

—

Անցան օրեր, և ես մտայ, սիրոյ փշոտ
 ասպարէզ.
 Ճաշակեցի սիրոյ քաղցր, բայց թունաւոր
 համբուրներ.
 Բայց այդ ուշ էր... սիրոյ կրակն ինձ
 այրում էր տոչորում,
 Եւ անողոք իմ բաղդը, դէպ անդունդն էր
 ինձ տանում...

—

Ես դեռ էլի, վերջին ոյժով, դէպի
 յառաջ եմ, միշտ դիմում,
 Կեանքի յուսոյ, վերջին կայծը դեռ
 այրւում է իմ սրտում.
 Եւ այդ մի սին, հէգ խափուսիկ, կեանքի
 կայծից, խափուելով,
 Մինչև օրս, դեռ կռւում եմ, և պիտ
 կռուեմ չ'ընկճուելով...

Ե՛լ, Չի ԺՆԽԿԻՒ ԳՈ ՍԵՐԸ...

Եկաւ գարուն. կարմիր վարդը,
Պիտ բողբոջ է կանաչ է.
Ս.միս չանցած նոյն այդ վարդը,
Կոկոններով կզարդարուէ:

Կանցնի օրեր. և կոկոնը,
Պիտի ծաղկէ գեղադէմ.
Եւ աննման իր բուրմուռնքը
Կ'տարածէ ամէն կողմ:

Օրեր կանցնեն. կ'թափւին տերեւք,
Պիտի մնայ մերկ ճիւղեր...
Չար մարդկերանց անհաշտ ձեռօք,
Վաղուց արդէն չ'կան վարդեր...

Օրեր կանցնեն. կ'գայ ձմեռ,
Պիտի փչուին ցուրտ բուքեր.
Եւ մերձ 'ի մահ կարմիր վարդը,
Պիտ մրմնջայ աղօթքներ...

Կանցնի ձմեռ. միւս գարնանը,
Կ'կենդանայ մեր վարդը.
Եւ համարեայ, նոյն այդ կարգով,
Կ'կրկնուի վարդի կեանքը.

Բայց իմ սրտում նորից երբէք,
Ել չի ծաղկիլ քո սէրը...
Նա նման չէ վարդին երբէք,
Նա՛, նման է, ապագուն...

Եւ մեզ նորից, չեն կրկնուիլ,
Մեր անցրած, սիրոյ օրեր...
Նոքա երբէք, միւս գարնանը,
Չեն կրկնուիլ, յաւիտեան...

ԻՆՁ ՄՆՈՒՄ Է ԼԱԼ ԵՒ ՍԳԱԼ...

Ինձ մնում է լալ, և սգալ,
Իմ նոր ծաղկած, կեանքի օրեր,

Ինձ մնում է, մի ելք գտնել,
Որ չ'տանջեն, իմ ցաւեր...

—

Մանուկ էի, աչքս բացի,
Լոյս աշխարհը դուր եկաւ.
Քիչ ժամանակ որ անցաւ,
Քաղցի կարօտ զգացի:

—

Կարդում էի, վարժարանում
Դասս պատրաստում գիշեր ցերեկ.
Դաս չ'գիտէի, մի անգամ,
Ասին ծոյլ ես, ու անպէտք:

—

Մեր գիւղումը մի անգամ,
Տեսայ մեղրի փեթակներ.
Սիրտս ուզեց, ինչ թաքցնեմ,
Հանել մեղրի հացիկներ:

—

Ձեռս տարի, բայց Աստուած իմ
Քանի քանի, բիւր մեղուներ,
Տղտղալով, խալթեցին իմ
Գլուխ երես աչքեր ու ձեռներ:

Ծառի վրայ, երգեց սոխակ,
 Ինձ դրաւեց իւր երգով,
 Ծառ բարձրացի, բոբիկ ոտով,
 Եւ կամէի, բռնել սոխակ:

Ճիւղը կոտրուեց, և ես ընկայ,
 Քիթ ու պոռնգս, ջարդեցի.
 Տարին մեր տուն, ես սլառկեցի,
 Եւ մի շաբաթ տանջուեցի:

Չնաշխարիկ, կ'ոյս սիրեցի,
 Նա ինձ սիրեց, փայփայեց.
 Բայց երբ նրան ձեռք մեկնեցի
 Նա ինձ թողեց, ուրիշ սիրեց...

Ինձ մտում է լալ և սգալ,
 Իմ նոր ծաղկած սիրոյ ժամեր.
 Քնար արնել և միշտ երգել,
 Այս աշխարհի ունայնութիւն...

ՉԵՄ ՆԱԽԱՆՉԻԼ ՈՉ ՌՔԻՆ. .

Լերկ անառյատ, ժայրի ծայրին,
Թէթե քամուց տատանուում էր,
Վայրի մեխակը լալագին...

Ամբողջ ամառ չէր զովացել,
Եւ արեւը անխիղճութեամբ,
Արմատներն է միշտ այրել...

Նա տեսնում էր իւր ազգակցին,
Փառքով պատուով միշտ ջրում է,
Այգեպանը տօթ օրերին:

Եւ նախաձի անհաշտ թոյնը,
Քնքոյշ սիրտը մորմոքեց.
Նա, իր ծնուննդն անիծեց:

Ինչ էր մեղքս, ասէք խնդրեմ,
Որ ես բուսայ, ժայռի վրայ,
Ինչ մեղք ունեմ որ վայրի եմ...

Այսպէս ահա գանգատուում էր
 Նա իւր բաղդից տրտնջում,
 Մէկ էլ ահա տես ինչ տեսաւ.

Տեսաւ յանկարծ, որ մի մանուկ,
 Ուրախ երգով մտաւ սլարտէզ.
 Եւ ուղղակի գէպի մեխակ.

Կտրեց նրան ձեռին վազեց,
 Տան սիւնի տակ խաղ սկսեց,
 Մոռանալով, թողեց գնաց.

Չանցաւ մի քիչ, հէնց ժամանակ.
 Ահա մի էջ մտաւ բակը,
 Եկաւ կանգնեց սիւնի մօտը,

Քիչ հոտոտեց փռշտաց,
 Եւ անխնայ սմբակներով,
 Խեղճ մեխակին տրորեց...

Փառք քեզ Աստուած, կոչեց վայրին,
 Էլ չեմ ուզում ամենեւին,
 Լինել մեխակ տնային.

Լաւ է այսպէս, հրկիզ լինել,
Քան էշերու սմակներով
Զրկուել այս լոյս աշխարհից...

ՆՈՐԻՑ ԿՐԿՆԵՑԻ ԵՍ ՄԵՐ ՀԻՆ ԵՐԴՈՒՄ...

Մինչ քեզ սիրելը, ես ազադ էի,
Իմ ազադ կամքի, լիազօր տէրը.
Բայց երբ ինձ ազդեց, քո սիրոյ թոյնը,
Իմ ազադ կամքից, ես շուտ զրկուեցի:

Ես եղայ անշունչ, ինչպէս մի սև քար,
Ես եղայ գործիք, բռնակալ կամքիդ.
Ես ապրում էի, ոչ թէ ինձ համար,
Այլ մի զոհ էի, կամքիդ, հաճոյքիդ...

Երբ խնդում էիր այրող աչքերով,
Ես էլ քեզի հետ, պիտի խնդայի,

Երբ լալիս էիր, աղի արցունքով
 ես էլ քեզի հետ պիտ արտասուէի...

—

Եւ ահա այսպէս, պիտ փոփոխուէի
 Քո հզոր կամքի, հրամաններից,
 Ինչպէս ամպիկը, երկնակամարի,
 Պիտի փոփոխուէր սաստիկ հողմերից.

—

Ինչ է պատճառը, քո այդ վէհուլթեան.
 Եւ ինչ է պատճառ, իմ ստրկուլթեան.
 Ո՞վ է վերջապէս, ինքն իշխան տերը,
 Քո քնքոյշ սրտին և զօրեղ կամքին.

—

«Դու ես դու այո, անգուլթ արարած,
 Որ չ'կշտացար տիրելով կամքիս.
 Դու ես որ սրտիկս խլեցիր ինձնից,
 Այժմ էլ հեզնում, ու ինձ ծաղրում ես:

—

Դու այն ես պատմում ինչ պիտ պատմէի,
 Դու այն ես զգում ինչ ես եմ զգում.

Ես խենդացած եմ ինչու ես ծաղրում,
Միայն քո սէրն է կեանք տալիս ինձի:

Բաւէ վերջապէս, հէրիք մորմոքես,
Քո սրբկուհոյ, խոցոտուած սիրար.
Հէրիք է խնդրեմ, ինձ մի լիշեցնիր,
Վշտերիս վրայ վիշտ շատացնիր:

Ես գիտեմ սիրել, սիրել յաւիտեան,
Ես գիտեմ տանջուել, սիրուց հառաչել,
Բայց թէ քո առաջ ծածկել ամենայն,
Այդ է պահանջում սիրոյս գաղափար:

Երբ վերև լիշած, ծանր վշտերս,
Տեսայ կրկնակի, սիրելոյս սրտում,
Կրկին կեանք առայ, և խնդուն երես,
Նորից կ'ըկնեցի, մեր դրած, երդում:

ԱՆԵՄՔ ԲԻՒՐ ԱՆԵՄՔ.

Ահա քո զոհը, զոհ հաճույքներիդ,
 Զոհ քո մանկական, ուրախ խաղերիդ,
 Նա այժմ զուրկ է, իրաւունքներից,
 Նա այժմ զուրկ է իւր ազատ կամքից:

Տապալալ է նա, յաղթութիւնը քոնն է,
 Գլորիը նրան, որտեղ քո կամքն է.
 Զգիր կամ եղեմ, կամ նոյն իսկ դժողք,
 Այդ էլ դու գիտես, քոնն է իրաւունք:

Նրան խաբեցիր, բայց նա այդ չգգաց,
 Դու նրան ծաղրեցիր, բայց նա հաւատաց.
 Նա քեզ հաւատաց, սիրեց փայփայեց,
 Եւ քեզ իւր միակ դիցուհին դարձրեց:

Խորտակուեց կեանքը, և իւր ապագան,
 Խորտակուեց նոյնպէս, նոր ծաղկած սէրը.
 Այսուհետ նրան ոչ մէկը երբէք,
 Զի կարող շոյել սփոփել սիրտը:

Նայիր, ծիծաղիր, անգուլթ մեղսաւոր,
 Նայիր և հրճւիր, քո զոհիդ վրան.
 Արածդ անգուսպ գործէ մեղսաւոր,
 Խիղճդ կ'տանջէ Կայէնի նման...

Նոյն իսկ և երկինք, տիեզերք, երկիր,
 Կ'թափին գլխիդ, դժոխքի անէծքներ.
 Եւ հրեշաւոր, որդեր և դւեր,
 Կ'կրծեն սիրտտ, երկար տարիներ...

Բայց դու դեռ այժմ, ուրախ ժպտումես,
 Քո առած խաղից, դեռ հիանում ես.
 Վայ քեզ այն օրը, երբ խղճիդ թոյնը,
 Պիտ քեզ հալածէ, տանջէ, չարչարէ:

Անիծում եմ քեզ, անէծք բիւր անէծք,
 Թող թափէ գլխիդ, կայծակներ երկինք.
 Հիւր, բոց, դժոխ, տանջանք անբաժան
 Ահա քեզ բաժին, միշտ և յաւիտեան...

ԷԼ ՉԵՄ ԵՐԳԻԼ ԵՍ ՏԽՈՒՐ.

Տխուր երգերս վերջացրի,
 Էլ չեմ ուզում ես երգել.
 Շքեղ տեսքը մեր աշխարհի,
 Էլ չի կարող ինձ խաբել:

Բայց ես նորից, քնար կառնեմ,
 Միշտ այս կ'երգեմ ամէն ժամ,
 «Սէր բարութիւն եղբայրութիւն
 Այս է կենաց վայելչութիւն»...:

Վ. ԵՐԶ:

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0415119

(204)

261
1301

Պատրաստ են սպաղրութեան համար նայն հեղինակի
հետեւեալ աշխատութիւնները

ա) „ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ“ գինը 40 կ.

բ) „ՄԻ ԲՈՒՌՆ ՀՈԳ“

բովանաւ Երտարական ձայնանիշներով երգի եւ դաշ-
նամուրի համար. երաժշտ. և. Բաղդասարեանցի
գինը 40 կ.

Յաղում է թէ առաջինի եւ թէ երկրորդի
բովանարդարութիւնը

